

Hr. Erkki Keldo

Majandus- ja tööstusminister

erkki.keldo@mkm.ee

Pr. Karmen Joller

Sotsiaalminister

karmen.joller@sm.ee

Riigikogu majanduskomisjon

majanduskomisjon@riigikogu.ee

7. mai 2025

Circle K tagasiside alkoholitarvitamise vähendamise arengusuundadele aastatel 2025-2035

Lugupeetud majandus- ja tööstusminister, sotsiaalminister ning austatud Riigikogu majanduskomisjon. Pöördume teie poole seoses sotsiaalministeeriumi koostatud dokumendiga „Alkoholitarvitamise vähendamise arengusuunad 2025-2035“, mis sisaldab muuhulgas ettepanekut keelata tuginedes WHO hinnangutele Eesti alkoholipoliitika kohta alkoholsete jookide müük tanklapoodides, mis moonutaks meie hinnangul vaba turukonkurentsi. Circle K ei toeta antud ettepanekut järgmistel põhjustel:

1. Ettepanek kahjustab oluliselt vaba konkurentsi põhimõtteid

Circle K loomulikult toetab meetmeid, mis piiraksid liigset alkoholitarbimist, kuid leiab, et selle nimel ühes konkreetses jaekaubanduse tegevusharus alkoholi kui kaubaartikli müügi keelamine ei ole proportsionaalne, mõistlik ega õiguspärane. Alkoholi müügi keelustamine üksnes tanklate territooriumil asuvates müügikohtades looks ebaõiglase konkurentsiolukorra, kus piirangu alt jäävad välja teised väikepoed, kohvikud või muud müügikohad, mis ei asu tankla territooriumil, ning kus alkoholsete jookide müük jääks lubatuks. Selline piirang seaks tanklapoed ebavõrdsesse olukorda ning kahjustaks ausa, läbipaistva ja stabiilse ettevõtluskeskkonna aluspõhimõtteid.

2. Ettepaneku mõju ei ole tõenduspõhiselt põhjendatud

Esitatud ettepanek ei tugine uuringutele ega statistilistele andmetele, mis kinnitaksid selle efektiivsust alkoholitarvitamise vähendamisel olukorras, kus muudes müügikohtades jääb alkoholimüük endiseks. Circle K hinnangul võib WHO soovitus mõnes muus riigis olla asjakohane ning omada alkoholitarvitamise vähendamisel mõningast mõju, kuid Eesti oludes ei oma ettepanek sisu, sest meil puuduvad teema kohta läbi viidud uuringud ja mõjuanalüüs.

3. Ettepanek ei vähenda alkoholi tarbimist ja kättesaadavust

Arvestades, et alkoholi on jätkuvalt võimalik soetada paljudest teistest jaemüügikohtadest, ei oma müügi keelustamine ainult tanklapoodides mõju ei alkoholi kättesaadavusele ega selle tarbimisele.

Tanklapoodide kogukäibest moodustab alkoholimüük maksimaalselt 5%, riiklikust kogutarbimisest moodustab tanklapoodidest ostetav alkoholikogus veelgi väiksema protsendi, mistõttu ei oma tanklapoodides alkoholimüügi keelustamine üldisele tarbimisstatistikale märkimisväärsset mõju.

Ettepanek piirata tanklates alkoholimüüki ei vähenda ka alkoholi kättesaadavust, kuna arengukava järgi jääks alkoholimüük lubatuks näiteks jaekaubanduskettides, aga ka mitmetes väikepoodides ja sarnase tegutsemismudeliga mugavuspoodides, näiteks R-Kioskid, mis ei paku lisaks autode tankimis- ja laadimisvõimalust. Täna võib leida igast suuremast Eesti linnast mitmeid näiteid, kus tankla ning jaekauplus asuvad teineteisest mitte rohkem kui 100 meetri kaugusel. See tähendab, et tarbijal on võimalus ilma suurema pingutusega saada alkoholne toode kätte sisuliselt kõrval asuvast poest, mistõttu tanklapoele piirangu seadmine tähendab vaba konkurentsi piiramist.

Asjaolu, et üks jaekaubandusettevõtte (kauplus) asub kütusetankurite kõrval, ei anna mingit alust selles kaupluses alkoholiga kauplemise piiramiseks. Vastasel juhul tekiks küsimus alkoholimüügi keelamisest kõigis kauplustes, mille vahetus läheduses asuvad kütusetankurid (sh näiteks Piritas Selveris või Järve Selveris jpt).

Fakti näitlikustamiseks toome välja loetelu tanklatest ja jaepoodidest, mis asuvad teineteisele lähemal kui 100 meetrit ning mille lahtiolekuajad ja sortiment on võrreldavad. Suuremates linnades ei ole tegemist ainult kesk- või äärelinna piirkondadega, vaid tanklad ja kauplused asuvad teineteise ligiduses ka magalarajoonides, kus elab valdav osa linnade rahvastikust.

Tallinn

- **Alexela Sõle** Asub aadressil Sõle 27a.
- **Sõle Rimi**: Asub aadressil Sõle 27
- **Vahemaa**: Asuvad kõrvuti.
- **Circle K Järve**: Asub aadressil Pärnu mnt 238.
- **Selver Järve**: Asub aadressil Pärnu mnt 238.
- **Vahemaa**: Asuvad kõrvuti.

Tartu

- **Circle K Narva mnt**: Asub aadressil Narva mnt 21.
- **Coop Konsum**: Asub aadressil Narva mnt 25a.
- **Vahemaa**: 50 meetrit.

- **Circle K Lõunakeskus:** Asub aadressil Lääneringtee 39.
- **Rimi Lõunakeskus:** Asub samal territooriumil kaubanduskeskuses.
- **Vahemaa:** Asuvad samas kompleksis, vahemaa on alla 100 meetri.

Pärnu

- **Circle K Hommiku:** Asub aadressil Hommiku 2.
- **Martensi Rimi:** Asub aadressil Pikk 12.
- **Vahemaa:** 60 meetrit.

Kohtla-Järve

- **Alexela:** Asub aadressil Järveküla tee 70.
- **Selver:** Asub aadressil Järveküla tee 68.
- **Vahemaa:** 40 meetrit.

Narva

- **Circle K Narva:** Asub aadressil Tallinna mnt 37
- **Selver** Asub aadressil Tallinna mnt 41.
- **Vahemaa:** 100 meetrit.

Viljandi

- **Circle K Endla:** Asub aadressil Endla tn 1
- **Rimi:** Asub aadressil Tallinna tn 41.
- **Vahemaa:** 40 meetrit.

Rakvere

- **Neste:** Asub aadressil Laada 22.
- **Mini Rimi:** Asub aadressil E. Vilde tn 8
- **Vahemaa:** 80 meetrit.

Valga

- **Alexela Valga:** Asub aadressil Vabaduse 41.
- **Maxima XX:** Asub aadressil Jaama pst 2b.
- **Vahemaa:** 100 meetrit.

Võru

- **Neste Võru:** Asub aadressil Jüri 83a.
- **Võru Maksimarket:** Asub aadressil Jüri 83.
- **Vahemaa:** 20 meetrit.

Kuressaare

- **Olerex:** Asub aadressil Tallinna tn 84.
- **Saare Selver:** Asub aadressil Tallinna tn 82b.
- **Vahemaa:** 90 meetrit.

Jõhvi

- **Terminal Jõhvi:** Asub aadressil Puru tee 5b.
- **Pargi keskus:** Asub aadressil Puru tee 1.
- **Vahemaa:** 100 meetrit.

Põlva

- **Circle K:** Asub aadressil Kesk 43.
- **Grossi Toidukaubad:** Asub aadressil Kesk 41.
- **Vahemaa:** 100 meetrit.

4. Puudub ühtne definitsioon mõistele „tanklapood“

Tänases õigusruumis puudub definitsioon mõistele „tanklapood“, mistõttu ei saa neid pidada erinevaks kohtadest, kus pakutavate toodete/teenuste valik on samasugune, nagu toidukaupa, sealhulgas alkoholi, müüvad väikepoed. Inimese jaoks, kes siseneb tanklasse ilma kavatsuseta osta kütust, on tanklapood sisuliselt võrreldav mis tahes sõidukiga ligipääsetava kauplusega. Sarnaselt tankla külastamisele kasutavad ostjad sõidukeid ka enamiku teiste toidu- ja alkoholipoodide külastamiseks.

Valdav enamus jaekaubandusettevõtteid asuvad maanteede vahetus läheduses, enamik kaubanduskeskuseid on projekteeritud eesmärgiga olla mootorsõidukiga lihtsalt ligipääsetavad ning mootorisõidukitele on rajatud ulatuslikud parkimisalad ostude sooritamise ajaks ehk kokkuvõttes tänapäeva tarbija ei saabu mitte ainult bensiinijaama autoga, vaid mistahes kaupluse klient kasutab transpordivahendina autot. Utreeritult arengukava mõttekäiku järgides peaks sellisel juhul keelustama alkoholi jaemüügi kõigis kauplustes, kuhu inimesed saavad eelkõige mootorsõidukiga.

Samuti on täna paljudes toidupoodide, ehitusmaterjalikaupluste, supermarketite ja kaubanduskeskuste, aga ka restoranide ja kohvikute territooriumidel sarnaselt tanklale olemas elektrisõidukite laadimisvõimalused ning vastavalt Euroopa Liidu direktiivile 2024/1275 peab nende arv lähiaastatel kasvama. See tähendab, et kõik need laadimisvõimalustega asutused tegutsevad sarnaselt praeguste tanklatega ja neid võiks potentsiaalselt samuti pidada „tanklapoodideks“. Eriti arvestades fakti, et elektrisõiduki laadimine võtab kauem aega.

Meie naaberriigid Läti ja Leedu on sarnase diskussiooni läbi teinud. Leedu konkurentsiamet on juhtinud tähelepanu asjaolule, et alkoholimüügi keelustamine ainult tanklates – nii elektrilaadijatega kui ka ilma – loob turuosaliste vahel ebavõrdsed konkurentsitingimused ning on oma olemuselt diskrimineeriv. Loodevad piirangud peavad olema proportsionaalsed ning tuleb hinnata, kas saavutatavaid eesmärke on võimalik saavutada muul majandustegevuse vabadust ja ausat konkurentsi vähem piiraval viisil.

Kokkuvõtvalt leiab Circle K Eesti AS, et alkoholsete jookide müügi keelustamine tanklapoodides ei ole piisavalt põhjendatud, ei oma tõendatud mõju seatud eesmärkide saavutamisel ning ohustab ausa konkurentsi ja õigusselguse põhimõtteid.

Seoses eelnevaga palume jätta alkoholitarvitamise vähendamise arengusuundade 2025-2035 dokumendist välja plaan piirata alkoholimüüki tanklates, kuna antud meetme mõju on hindamata ning see rikub tugevalt õiglast turukonkurentsi.

Lugupidamisega

Circle K Eesti AS

/allkirjastatud digitaalselt/

Piret Kask

Juhatuse liige

Piret.kask@circlekeurope.com